

ДОРОГІ ЖІНКИ!

Від щирого серця вітаю Вас з міжнародним жіночим святом 8 Березня! Хай воно буде прикрашене весняними квітами і укрічане найщирішими вітаннями колег-чоловіків, вдячних учнів, друзів. Здоров'я Вам, творчої наснаги у праці, нових досягнень і успіхів, доброзичливих людей у вашому оточенні! Я радію, що жінки нашого колективу невіддільні всіляким негараздам і плинові часу. Доброта їх душі нескінченна! Вони невтомно дбають, віддаючи частинку материнської душі, про майбутні кадри будівничих. Правдофланговими були і лишаються Ніна Русанова і Раїса Рунова, Валентина Накорчевська і Наталія Седлецька, Валентина Мітіна і Галина Степаненко, Людмила Леонова і Тетяна Клошениченко, Софія Дергунова і Інґа Шепетова, і Наталя Житкова і Жанна Скурчинська, Марина Пастухова і Нінель Пашченко. Та хіба назвеш усіх наших прекрасних жінок! Головне - ми любимо і шануємо, з вдячністю вклоняємось перед нашими славними трудівницями не лише на свята, а й в щоденних клопотах. І просимо: бережіть себе!

З повагою
А.Тугай, ректор

Примите в Женский день
Вот эти поздравленья:
Желаем Вам в работе вдохновенья,
В кругу семьи – тепла и доброты.
Среди друзей – любви и уваженья
И в жизни сбывшейся мечты!
Есть в мире много пожеланий,
Их всех не перечеть.
С Восьмым я марта поздравляю,
Всех девушек КНУБА, которые есть!

Артем Чехович, студент ІТЕП-12

Жінки любі! Жінки шановні!

У цей березневий день чоловіча частина профспілкової організації співробітників і студентів університету сердечно вітає Вас і зичить злагоди у родині, низько вклоняється за те, що Ви міцно стоїте на ногах у наш нелегкий, сповнений негараздів час, коли у Вашому житті «з журбою радість обнялась...». Ми шануємо Вас за мудрість! Ми обожнюємо Вас, бо буття наше було б безбарвне і нудне без Вас! А чи взагалі існували б ми без Вас як особистості?! Ми залюбки слухаємо Ваш сміх, хоча інколи, як зауважив поет, «в словах, як в жемчугах», той сміх!.. Ми милуємось Вами завжди, хоча іноді ви, заклопотані, цього не помічаєте! Тому просимо Вас: «Засвітїть в очах своїх прозору ласку і усміхніться! Усміхайтесь нам якнайчастіше!» І пам'ятайте: ми любимо Вас, хоча, можливо, не вміємо виказувати наші теплі й ширі почуття так часто, як Ви цього заслуговуєте! У цей весняний березневий день ми засвідчуємо Вам нашу відданість і наше захоплення!

Микола Василевський, голова профкому

ДО 70-РІЧЧЯ КНУБА

МИРУ, ЛЮБОВИ, СВІТЛОГО І БЕЗХМАРНОГО НЕБА БАЖАЄМО НАШИМ ВИПУСКНИЦЯМ РІЗНИХ ЛІТ:

Стрельбицькій Олександрі Іванівні (1939 рік) — доктору технічних наук, професору інституту будівельної механіки.

Корж Олені Дмитрівні (1936 рік) — інженеру-конструктору, кандидату технічних наук, доценту кафедри архітектурних конструкцій.

Корнильській Галині Іванівні (1947 рік) — старшому викладачці кафедри архітектурного проектування КНУБА. **Демури Кларі Георгіївні (1950 рік)** — старшому викладачу кафедри основ архітектури й архітектурного проектування.

Будниковій Ларисі Михайлівні (1953 рік) — кандидату технічних наук, доценту кафедри залізобетонних і кам'яних конструкцій.

Русановій Ніні Георгіївні (1954 рік) — кандидату технічних наук, професору кафедри технології збірного залізобетону.

Давидовій Аллі Володимирівні (1960 рік) — кандидату технічних наук, доценту кафедри будівельних матеріалів. **Щербаківській (Федосовій) Олені Василівні (1969 рік)** — доктору економічних наук, професору кафедри технології будівельного виробництва.

Бачинській Людмилі Георгіївні (1973 рік) — кандидату архітектури, доценту кафедри основ архітектури й архітектурного проектування, заступнику декана архітектурного факультету.

Нехай на довгі роки вас супроводжує міцне здоров'я, невечерна енергія і оптимізм, особисте щастя, родинне благополуччя та зашинок!

ВАЛЕРІЮ ЦИБУХУ - 50!

Щиро вінуємо з славним ювілеєм Вас, випускника санітарно-технічного факультету нашого університету, багаторічного ватажка української молоді, а нині Голову Державного Комітету молодіжної політики, спорту і туризму України. Ми зичимо Вам, щоб той живець виноградної лози, закладений у значенні Вашого прізвища, завжди дарував виноградні гроно, щоб пагігніці Вашого родоводу ніколи не висхали, постійно нагадуючи про край столітніх буків та чистих джерел Ю.Федьковича і Ольги Кобилянської, про той чарівний буковинський край поетів і музикантів, вихідцем з якого Ви є і який ніколи не забуваєте. Нехай початок нового тисячоліття, який збігся з Вашим полуднем віку, стане точкою відліку Ваших нових успіхів і досягнень на благо родини, улюбленої справи і всієї країни! З роси і води Вам, ювіляре!

Коллектив університету

НОВИНИ

23 лютого відбулась конференція трудового колективу університету з порядком денним:

- Про фінансово-господарську діяльність університету за 2000 рік. (Доповідач: ректор професор А.Тугай)
- Підсумки виконання колективного договору за 2000 рік. (Доповідач: ректор професор А.Тугай)
- Прийняття колективного договору на 2001 - 2003 роки. (Доповідач: голова комісії доцент А.Гром).

НОВИНИ

5 березня - виставка «Жінка і весна» в Українському фонді культури, де виставлені твори 30 художниць.

НОВИНИ

21 лютого відбулося свято рідної мови в Українському домі: Реформи в українському правопісці - проблема 2001? Полеміка у суспільстві:

- Протягом останніх 150 років мова пережила не одну модернізацію («Київские ведомости»).
- Мова повинна об'єднувати націю, а не розколювати. Чи є у нас єдина нація взагалі? (В.Могіла, доцент)
- 4% населення вважає, що в Україні відсутня мовно-культурна проблема («Київские ведомости»).
- Академік Іван Дзюба пропонує декілька років писати і по-старому, і по-новому.
- Віце-президент НАНУ Іван Курас закликає «відноситись до цього спокійно».
- «Диверсія проти українського язика» - так оцінює запропоновані зміни в українській орфографії академік Петро Толочко.
- А відомий філософ Мирослав Попович прогнозує, що Україна незабаром заговорить і польською мовою.

23 ЛЮТОГО - ДЕНЬ ЗАХИСНИКА ВІТЧИЗНИ

Щирі вітання зі святом нації військовій кафедрі, яка функціонує з 1944 року і випустила біля 15 тисяч будівельників зі спеціальністю офіцера інженерних військ, для 400 з яких вона стала основою. 4 березня - «малий» (п'ятирічний) ювілей кафедри підготовки офіцерів запасу - фахівець з питань цивільної оборони. І напередодні Міжнародного жіночого свята начальниці військової кафедри зголошлася дати інтерв'ю Ірені Удіній, члену редколегії університетської газети «АБ».

Історія становлення військової кафедри КНУБА?

1996 року кафедра підпорядкована Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Тоді ж почався новий відлік часу. Новітня історія кафедри - це понад 250 навчально-методичних розробок, підручників з більшості дисциплін, якими користуються і в інших навчальних військових закладах, це три випуски офіцерів запасу, а саме: 838 осіб, 559 з яких привнесоно вже військове звання «лейтенант».

Яку роль відіграє кафедра в становленні характерів наших юнаків? На самих студентів навчання на військовій кафедрі дисциплінує, загартує їхню волю, прищеплює навички спілкування в колективі, виховує рішучість і самостійність. Ми задоволені тим, що НАШІМ юнакам є з кого брати приклад на кафедрі і виховувати в собі саме ті риси характеру, які необхідні спеціалістам-рятувальникам у

майбутньому.

Які завдання вирішує зараз кафедра?

Основними завданнями кафедри на сьогоднішній день є:

- підготовка офіцерів запасу - спеціалістів з питань ЦО;
- всебічне і гармонійне виховання студентів, формування патріотичних, морально-психологічних і військово-професійних якостей, виховання почуття обов'язку;
- підвищення кваліфікації офіцерського складу;
- наукова робота та підготовка наукових кадрів Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій.

Усі ці завдання спрямовані на виконання справи державної ваги - підготовку спеціалістів з питань ЦО, яких потребують усі регіони України.

Коллектив військової кафедри - це колектив однодумців чи не так?

Безумовно, це згуртований колектив

порядних і доброзичливих фахівців з високою військовою чи спеціальною освітою, з великим стажем роботи з молоддю; більшість з них брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, розмінуванні території України, ліквідації наслідків землетрусу у Вірменії, п'ять офіцерів пройшли сувору школу бойових дій в Афганістані.

Що чекає ваших випускників у майбутньому?

Наші випускники - це ж випускники університету. Багато їх чекає робота за основним фахом, деякого задовольнить цікава науково-дослідницька робота. Майже кожного з них приваблює і спеціальність офіцера-рятувальника - друга спеціальність для всіх випускників військової кафедри. Минулого року випускники університету А.Багрий, С.Сергієнко, Я.Шпацький, О.Проботок стали кадровими офіцерами військ ЦО.

Чи не просять дівчата-студент-

ки на військову кафедру?

Простягає! І бажаччих немало, але до офіційних заяв справа ще не дійшла. І це зрозуміло: адже робота рятувальника і відновлювача, благодійна і захоплююча героїчна, романтична, а серед дівчат, звичайно, романтиків багато. І стати на один рівень з юнаками в нелегких чоловічих справах привабливо, хоча дівчина-будівельник - це теж круто...

Щось особливе побажаєте жіноцтву КНУБА напередодні 8 БЕРЕЗНЯ?

Звісно, якщо жінки будуть щасливими, то й ми почуватимось щасливими. Жіноче свято весняне, тож хай усі печалі розтануть і відійдуть у минуле разом з останнім снігом зими!..

З любов'ю
Михайло Герман, начальник
військової кафедри.

НАШ ГІСТЬ – АРХІТЕКТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Нінель Пащенко ...ПОСДНУВАТИ У СОБІ ГРАЦІЮ З МУДРІСТЮ МУЗ...

як покровительки пісень і танців. Пізніше, коли з ростом елітської культури починають виникати літературні жарги, функції Муз підіудуляються і за кожного закріплюється певний вид мистецтва.

Найстаршою серед сестер була Калдіона (чудовоголоса). Вона спочатку стала Музою усіх співів, а пізніше – покровителькою епічної (героїчної) поезії. Вона дала життя двом ушавленим предстанкам цього фаху – Ліну, першому вичителю співів, та Орфею, легендарному співику, чарам голосу якого підкорялася навіть природа. Калдіону зображували зі стісною (палічка для писання) та нашошеною дощечкою в руках.

Друга з сестер Мельмонія (співачка) спочатку вижчалася Музою всякої пісні, пізніше – тільки журливи. Після появи у кінці VI ст. до н.е. трагедії – її покровителькою. Її зображували у вигляді високої жінки в котурнах, театральній майтї, з пов'язкою на голові та вінком з виноградного листя. В одній руці вона тримала трагічну маску, в другій – меча або палицю.

Третя Муза – Евтерпа (радїсна) обрала ліричну поезію. В неї був вигляд молодої дівчини з вінком із квітів і папірусним сувоєм біля ніг. Її вважали винахідницею флейти, тому вона найчастіше зображувалась з подвійною флейтою.

Ерата (миша) стала музою любовної лірики. Її уявляли молодою жінкою з лірою в руках і часто у супроводі Ерота, бога кохання.

Середня з Муз, Терпїсихора (та, яка знесе-ля танцюючий хор) стала покровителькою танців і хорового співу на честь бога Діонїса.

Її також зображували з лірою в руках.

Тайї (квітуха), яка вирішила стати покровителькою комедї, а тому її уявляли юною дівчиною в легкому вбранні з комічною маскою в одній руці та тимпаном (бубоном) – в другій, з плоским вінком на голові.

Сьома з сестер, Полїмїнія або Полїмїня, (багата на гімни), стала Музою гімнів на честь богів, хорової лірики, можливо, пантоміми і красномовства. Художники її уявляли сумною жінкою без усяких прикрас, часом з покритою плащем головою, або задумливою жінкою, яка тримає вказівний палець на вустях.

Передостаня з Муз – Кліо (та, яка вголосіть славу). Вона взяла під своє покровительство історію, тому один з її атрибутів – сувій пергаменту і графітна паличка. Але

часом вона тримала в руках сонячний годинник, оскільки інколи стежила за сонцем.

Останньою була Уранія (небесна), Муза астрономії та точних наук. Вона завжди тримала в руках небесний глобус і вказівну паличку.

У легендах про Муз відбилася уява еллінів (греків) про високе мистецтво, його силу і навіть фантастичну могутність, непохитна віра в його можливості, здатність припиняти сварки і розбрати між людьми й робити їх добрими і сумирними. Не випадково громадяни міста Кротон за порадою мудрого Піфагора збудували на честь Муз величній храм за те, що Музи гармонійною музикою, ритмами і своєю невдаливою присутністю принесли мир і злагоду кротянам, які безперестанно сварилися. Та не жакі наші миттєві архітектори творять так, аби одержувати лише найвищу похвалу, якщо вдалося поєднати ку собі грацію з мудрістю Муз...

ДИРИЖЕНТ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО АРХІТЕКТУРНОГО «ОРКЕСТРУ»

Чи знаєте Ви, шановний читачу, що таке Архїтектурний факультет? Мабуть, не всі уявляють, що таке архїтектурний факультет, архїтектор «за натурою», як полюбають висловлюватися «нові українці». А відповісти ствердно на ці питання може тільки той, хто бачив вилїт багатогранного «рою» архїтектурного людю на першому поверсі архїтектурного корпусу під час знаменитих своєю невимушеністю і водночас високою уро-чистістю державних іспїтів. Тільки тоді, у червнї тї, з подивом спостерїгавши той не-повторно урочистий процес будиння молодої енергї випускникв-архїтекторів, високїм оціночно-критичним зает професорсько-в-кладальної мислї в особї голови та членів державної екзаменаційної комісії. Однак таким виглядом архїтектурний факультет у святково-урочистї днї, що, на жаль, швидко спливають, залишаючи в душі приємні спогади та легкий шемлявий сум через скороминучість і плнч чудових миттєвостей, які зупинити людині не під силу. Що ж у будні? Будні, звїсно, напружені, нодї одоманїтї, зовсім не ажурні, але по-своєму цікаві, досить пов-нїтальні для кожної мислячої особи. Аби глибоше і конкретніше ознайомитися з роз-маїттям у житті архїтектурного факультету, поспїлкуємося з його деканом – доцентом, кандидатом архїтектури Олександром Воло-димировичем КАЩЕНКОМ.

Шановний Олександр Володимировичу, скільки років Ви очолюєте колектив архїтектурного факультету? (Задаю-че це питання, мушу нагадати читачеві, що пан КАЩЕНКО – по-юнацькому стрункий, енергійний і тільки-но вступив у пору свого, як зауважували древнї греки, АКМЕ – перїод розквіту життєвої, органі-заторської і творчої діяльності людини).

- У 1973 році, після закінчення архїтектурного факультету, розпочав працювати викладачем в університеті, а в 1987-ому став деканом. До цього був заступником декана, наставником академічної групи, працював за кордоном, захищав дисертацію...

- Архїтектора, архїтектору взагалї порівнювали завжди з музиком, сим-фонїєю, оркестром через їх схожість шу-кати й знаходити, вичувати і створювати форми, симетрії, пропорції, ансамблї... Отже, в університетському житті архїтектурний факультет уособлює творчу уяву, фантазію, смисливий нестримний поїтїт думки, емоційне бачення довкілля і особливу роль самого бувиничого у цьому світі. Тому архїтектор не може не бути ге-

Знайти, які зв'язки нашого факультету з іншими профільними факультетами вузу України?

- На факультеті сформульовано концепцію «Факультет в системі архїтектурної освіти України». Основною її ідеєю є послання регіональності освіти зі спільним для всіх факультетів ядром. До неї, введений на-ми практиком «Містобудування, архїтектура, мистецтво регіону» дозволяє нашим студен-там ознайомитися з історією, культурною інфраструктурою, геологією Київського регіо-ну, а в той же час дозволяє іноземним студен-там познайомитися з аналогічними про-блемами своїх країн. Як факультет національного університету, ми намагаємо-ся виконувати роль координатора ВНЗ України. Найцікавішою формою співробітництва є щорічні огляди-конкурси дипломних про-ектів, наступний з яких відбувається у Львові.

- Відомо, що факультет має тіні зв'яз-ки і дружні наукові контакти з архїтекто-рами Німеччини. Чи не могли б Ви роз-повісти про це докладніше?

- Дїсно, так. У співробітництві факультету з архїтектурними школами інших країн, на мій погляд, етап «науково-творчого» туризму вже пройшов, а розпочався інший – менш емоційний, а більш прагматичний і глибокий. У нас добрі стосунки з декількома закладами архїтектурної освіти Німеччини, Бельгї, Канади, Австрїї. До речі, традиційною стає про-грама відвідин австрїйських студентів-инже-нерів, яка передбачає вивчення ними основ композиції, рисунок, пластики.

- Як Ви оцінюєте стан навчально-методичної, наукової та культурно-масо-вої роботи на архїтектурному факультеті? Якї досягнення можете сьогодні відзначити? І водночас, певне, щось завжди чи бракує вам чогось?

- Нещодавно ми мали нагоду оцінити в цілому цей стан, тогочас акредитаційні мате-ріали для двох спеціальностей. За достатніми

загальними показниками криється багато про-блем, розв'язання яких позбавить навчальний процес архїтаму (прошу не плутати з тради-ційми), допоможе розстатися зі слабкою інформаційною інфраструктурою, забезпе-чить ремонт аудиторій нашого корпусу, оновлення меблів. В умовах динамічної зміни характеру архїтектурної діяльності потрібні підвищені квалїфікації викладачів.

Модерністські і постмодерністські тен-денції в світовій культурі є провідними. Чечелік чи його школа є модернізм в українській архїтектурі?

- Ідеї постмодернізму розвиваються в другій половині ХХ сторїччя на неприйнятї попередніх ступів, напрямків в культурі, архїтектурі. Аналогічним за суттю був і стиль Модерн (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). Його прова в українській архїтектурі пред-ставлено в монографії професора В.Чечелї-ка, недавно виданї, але вже відомі серед фахівців. Саме такі роботи дозволяють ро-зумити витокї і шляхи розвитку сучасної української архїтектурї.

Модерністська і постмодерністська куль-тури взагалї і конкретних її видів, у т.ч. й архїтектурї, є одним з найважли-віших завдань їхнього розвитку. Що ро-битися на факультеті у цьому напрямку?

- Сучасна архїтектура тієї чи іншої мислї не може бути сформованою без глибокого знання історї краю, культури, географї, кліма-ту, природи взагалї. Тому в програму навчання нами було введено практикум «Архїтектура Київського регіону», яка передбачає ознайо-млення майбутніх випускникв, що будуть працювати в цьому регіоні, з трильїшнього періо-ду, кліматом, географією, геологією, район-ним плануванням, транспортом, базами будів-ельної індустрії тощо. А студенти-іноземці знайомляться з особливостями проєктування і зведення будинків у своїх країнах. Таким чи-ном, загальні знання з теорї архїтектурї, поєд-нані з конкретним знанням щодо певної місцевості, є основою розвитку сучасної архї-тектурї в даному середовищі.

Чи брали Ви участь у формуванні архїтектурного ансамблю на Майданї незалежності?

- Безсумнісно – ні, але брали участь в обговоренні представлених на конкурс про-ектів і, як правило, в критичному планї.

Интер'єр Іоаннї Микола Губай (Продовження в наступному номері)

Архїтектурний модерн

Нещодавно видана унікальна книжка Віктора Чечелїна «Український архїтектур-ний модерн» завдяки своїй науково-мистець-кій цїнності та оригїнальності одразу ж стала раритетом. Архїтектурні стилї як окраса на-шого життєвого середовища в кожного наро-ду своєрїдні, і формуються вони не окремими митцями, а народом за об'єктивними законами природокомунікативних чинникв. Скажимо, стиль розквіто-опантного українського баро-ко відмінний від бароко прибалтійських. До стилю модерн в Україні було широко залуче-но традиційні форми саме нашого зодчества і його мальовничими орнаментами та візу-рнками. Тому в Україні він набув поширення з кінця ХІХ – початку ХХ столїть і сприйма-вся як національний стиль. В Чечелїку, тоді ще архїтектор-початківцеві, визначив як свою професійну і життєву мету, як національний обов'язок не дати на поталу творчї звершення в стилї українського модерну. Він запрова-див у навчання те, що вже зберелося, а також на-вожо відтворити образи споруд цього стилю, які вже втрачені. І не лишив цієї діяльності й тоді, як став професором КНУБА... І до кінця життя він наполегливо працював у цьому напрямку. В Чечелїку опрацьовані архївні документи і все досліджене глибоко у креслення та малюнки, створили справжню споруду цього оригїналь-ного стилю, що є вагомим частиним нашої втраченої національної спадщини.

Олекс СІЛИН, заслужений архїтектор України

МОНУМЕНТ НЕЗАЛЕЖНОСТІ БУДЕ

Але, здається, тільки Київська мерія прийняла компромїсне рішення почати зводити монумент після Водо-хрестї. Майбутній монумент Незалежності (проєкт іменується «Слава України», а його ав-тори – скульптор Анастасій Куцї і архїтектор Руслан Кузаренко), знаєв змін лише в тїй частинї, про яку на початку грудня сказав київський градоначальник Олександр Омелен-ченко: «Не буде тїєї «бунашестєвської» колї, не буде також і великого накопичення». Однак даний проєкт аж ніяк не зайняв перше місце на конкурсі. Він окравив лише заочувальну премїю. Був визнаний кращим... з гіршк. Завдяки хитрому манїпулятивному проєкт «Слава України» раптово став кращим... із кращих. Як заявив президент Національ-ного союзу архїтекторів України Ігор Шпандя, який входив у склад журї конкурсу, «протокол йому не підписаний».

Сергїй КИСЕЛЬОВ «ВІДОМОСТІ»

НОВА СПЕЦІАЛЬНОСТЬ – НОВИЙ ДЕК – НОВЕ БАЧЕННЯ

Сучасні політичні, соціально-економічні умови визначають принципово нові підходи до розвитку міст, їх проєктування, забудови та благоустрою. Особливо актуальними ці нові підходи постають перед Києвом у зв'язку з набуттям містом статусу столицї незалежної держави і необхідністю його подаль-шого розбудови, реконструкції й благоустрою на відповідному європейському рівні.

Тому й нагальна потреба у фахівцях не лише з архїтектури, а й з дизайну середовища, яке створюється архїтектурними об'єк-тантами. Нова потреба викликала появу нової спеціальності «Архїтектор – дизайнер». Фахівцї цієї спеціальності навчаються на архїтектурному факультеті і цїєї зміни вперше вийшли на квалїфікаційний рівень бака-лаврїв. Своєю дільною роботою студенти захи-щали перед новим ДЕКом, до складу якого входили не лише архїтектори, а і дизайнери. Очолював державну екзаменаційну комісією голова Спїлки дизайнерів України О.Маторин. Тематика дипломних робіт по-в'язана з актуальними проблемами Києва. Серед проєктів були концептуальні (ком-плексний проєкт центру мистецтва на

Пейзажний алей у Києві, дипломанти: І.Зав-городня, А.Козолї, М.Черкашина, керївник – доцент, канд. арх. Н.Шебек), архїтектурно-дизайнерські, де архїтектурна частина доміну-вала над дизайнерською (проєкт вистав-кового комплексу по вул. Дружинї Нароци у Києві, дипломант – О.Харченко, керївник – доцент, канд. арх. П.Шемєдїло), а також дизайнерсько-архїтектурний, з прїоритетом дизайну-розробки зовнішнього і внутрішньо-го середовища (комплексний проєкт дорож-ньо-сервісного комплексу в селї Жуляни, дипломанти: О.Гудзь, А.Палїєнко, керївник – доцент, канд. арх. Т.Малїк).

Вдалим виявився досвід щодо залучення до тематики бакалаврських робіт архїтектурних конкурсів, оголошених в Україні. Так, цьогорічний конкурс, що був організо-ваний ОАО «ТН» з реконструкції озпоро-

чолокувального комплексу в Ялті, привер-нув увагу наших студенток Т.Гудзь і Т.Чу-прини, які виконали цікаві проєкти рекон-струкції стаїону і павільйонного басейну.

ДЕК відзначив високий рівень підготовки студентів і високий побажання кафедрї ди-зайну архїтектурного середовища розширити горизонтї нової спеціальності, з одного боку, і водночас визначитися з межами діяльності нової творчої спеціальності, з другого боку, хоча в часї глобального переїкнення одного в друге і стирання усіх меж – таке завдання зда-ватиметься дещо утопічним.

Т.Малїк, доцент

ПАРКИ КИЄВА В РУКАХ МОЛОДІ

Державне комунальне підприємство «Плєсо» та архїтектурний факультет Київ-ського національного університету будів-ництва архїтектурї уклали між собою дого-ворно-угодю про творче співробітництво з метою вивчення нових передових ідей в га-лузі ландшафтної дизайну. Адже водопар-ковий комплекс відіграють важливу роль у житті столицї України, тому необхідно зна-нувати підвищити рівень їх архїтектурно-плану-вального й дизайнерського вирішення.

Відповідно до цієї угоди було оголошено конкурс серед студентів архїтектурного факу-льтету на кращий проєкт водопаркового ком-плексу у Києві. Враховуючи складність цього завдання, пов'язану саме з великими розміра-ми ландшафтно-рекреаційних територій міста, а також зі значною кількістю розташо-ваних на цих об'єктах проєктування, проєкти виконувалися творчими колективами, що складалися з двох-трьох студентів на чолї з досвідченим архїтектором – викладачем. Крім того, для поглибленої розробки архїтектурї і дизайну водопаркового комплексу проєкту-вання велось у два етапи: спочатку розробка архїтектурно-планувальної частини парку, а потім дизайн його окремих, найбільш харак-

терних фрагментів середовища.

26 сїчня 2001 року, коли підводились ре-зультати конкурсу, було відзначено різноман-івність і єдиність тематики парків, висо-кий якісний рівень проєктів, глибину їх про-робки, а також належну професійну підго-товку студентів. Авторів найкращих проєктів надоряджено премїями за Інтернет парк (І місце) – О.Булавко, К.Невєреманна; за Ве-неріанський парк (ІІ місце) – Л.Пантохіна, Т.Сеанко; за Парк жєвїтї (ІІІ місце) – А.Ду-бїнчук, В.Мєзарїя, М.Атаманюк; за Смара-гдове містечко (ІІІ місце) – С.Дунаєвський, Г.Лєсава, М.Мартинюк; за Парк одиї і ска-ки (ІІІ місце) – А.Гринєвич, В.Сєрєк. Окремими винагородами заочнені студенти – сестри Юлія і Діана Котлярюк за найбільшійшу про-робку деталей, а також Андрїй Дубїнчук – за шлюбніє ставлення до рїбалок.

Конкурс удався, про що засвідчили обидві сторони угоди про співробітництво. Найближчим часом експозиція має бути представлена в адміністрації міста Києва і, можливо, незабаром ми зможемо відпочи-вати на столичних пляжах і в парках, розроб-лених за участю студентів і викладачів рїчного університету. Щиро вітаємо пере-можцїв конкурсу!

Т.Малїк, доцент

МІЛАМ ЖІНКАМ - СВЯТКОВА СТОРІНКА

ВІРИТИ В КРАСУ ТРИ ЖІНКИ - ТРИ ДОЛІ

ЯКЩО ПОДАРУНОК ЗРОБИТИ КОХАНІЙ ЖІНЦІ НА 8 БЕРЕЗНЯ?

Чимало чоловіків ламають голову над цим питанням. Радимо не дарувати подарунок м'якою рукою, каструлю чи фарфур. Все це вона може кинути і сама. Вибірять краще шовш вишукане, красиве, нехай навіть з вашої точки зору зовсім непотрібне, може, прикрасу. Нічого, якщо вона не дуже дорожа. Все одно ви не зможете подарувати своїй подрузі, наприклад, дивовижну перлину «Ляо-цзи»: адже її оцінюють в 42 мільйони доларів. Щоправда, вона коштує цих грошей. Це найбільша перлина у світі. Її знайдено на Філіппінах 1934 року у мушлі гігантського моллюска: довжина перлини скла-

дає 24 см, а діаметр її дорівнює 14 см; важить не чудо 6,37 кг. Отже, в якості прикраси вона не згодиться - надто важка! І ще: не забудьте купити квіти!

ДАРУЮТЬ ЖІНКАМ КВІТИ!

Із своєї давнини дійшло до нас легенда про квіти. В Елладі троянда належала богині краси Афродіті. Вона гарче любила Алоісія, який захоплювався половиним. Якоюсь тою розірвав паралельні дикі лобани. Довідавшись про трагедію, Афродіта пішла шукати коханого. Колокоти і камені подарила їй ноги, і країні крові втеглим шлех. Щоб зберегти пам'ять про Алоісія, вона перетворила країну його крові в квітку. Так розвилася троянда. З тих пір Алоісія (троянда весняний) став символом туги, а червона троянда - любові. Одержати жовту троянду для жінки - велика радість. Підбираючи колір, пам'ятайте його призначення: червоної - це життя, любов, воля; жовтої - радість, повага до старості; жовтогарячої - влада, розкіш, прихильність; фіолетової - дружба, довіра, велич, достоїнство, білий - безвинність, чистота. Дівчаткам дарують найрізноманітніші квіти, бутона, що підкреслює чистоту, ніжність.

НАЙКОРИСЛИВІШИЙ ШЛЯХ ДО СЕРЦЯ ЧОЛОВІКА

Давно відомо, що шлях до серця чоловіка лежить крізь шлунок. Чим же пригостити коханого, щоб розбудити і послиати у нього пошуки? У давній Греції «сирвотворною» стляною користувалися страви з риби. Таким чином, перший рецепт готовий: годувати обранця страви треба кожного частіше дарами моря. Помідири у давнину називали «яблуком кохання». Отже, на закуску салат з помідорів, приправлених петрушкою, часником і м'ясо. *Перша страв* - любовний суп, який зазвичай містить розтертий часник, перець, селер і трофей (рецепт мадам де Помпадур). *Друга страв* - риба. Катерина Медичи рекомендувала подавати до неї артишок, які вона високо цінувала як збуджуючу кохання. Нинішній їхній замінник - картоплю пюре. Наостанок поємо обранця «чаєм». Чай готують так: чотири дрібки червоної, дві дрібки м'ятної і дрібку розмарину (можна замінити зеленим чаєм) заварюємо у термосі півлітра кінгатуку і через 10 хв. напій готовий. «Чай цей світ пий прогном 3-х місяців удвох, ввечорами, як це робили Трістан і Ізольда. Успіх гарантуємо!»

ОРИГІНАЛЬНА СТРАВА, ЯКА СМАКУЄ ЧОЛОВІКАМ, - салат «Фантасм» 300 г моркви штерзі; 300 г шублі нарізати кільцями і обжарити; 300 г печериці відварити, дрібно порізати і додати в шублю; 2 курчі грудки відварити і дрібно порізати; усе змішати разом, трохи пошукати і запити м'яким.

ПОСМИХНІТЬСЯ:

Нашабувалися на ліричний лад, жінка кокетливо запитує чоловіка: - Скажи мені, мій, як так вийшло, що ти, такий розумний, такий красивий, і раптом заховався у мене по самітній буха? - От бачиш, мій, тепер це і тебе це дивує!.. - Ізвільна дружина - це шкільна вчителька. У всякому разі, ця єдина жінка у світі замовкне на якийсь час, щоб вислухати відповідь на власне питання.

ЧИ ЗАБІТЬ ВИ... ХТО БУЛА ПЕРША МІС

Легенди розповідають, що першою отримала такий титул найчарівніша жителька Трой, домою котрої впритуляли на державному рівні 27 років тому. З цього приводу згадувалися всі солідні мужі міста. Визначили головні критерії жіночої краси, який прогном доби знали дівчата, зовнішність якої підіймає їй відповідає. Через півтора тисячоліття досвід давньої Трой заповнився шибками та суртани Анталії (область у сучасній Туреччині). Жіночі принади, як свідчать літературні джерела, вважали давніх китайців, котрі відтворили свою особливу процедуру обранця першої красуні.

МІС ЧУРО СЕЛО

По мішку цукру одержали учасники районного конкурсу краси в Новодеревенківському районі Орловської області. Дівчатка змагалися за титул «Міс «Нове село» і за голосний приз - право на безкоштовне навчання в будь-якому вузі міста Орла. У конкурсі брали участь красуні з 15 сіл. Їм підготували особливі спартакіадні змагання: два дні конкурсантки дожили моря, прали, мияли, чистили, носили з колодязя воду, варили борщі і розтоплювали печі. Випаровано і витривалою виявилася одиннадцятилітня Зоя Рубан з села Пасинки. А от при глядацьких симпатіях одержала незграбна Віра Сотникова, яка звикла до корови ще на першому етапі.

Наголошення поради: даруйте подарунок те, що самі хочете отримати в подарунок; і тоді, щоб ви не вибрали, чайник чи серветку - все буде доречно.

Воїтину небеса і земля. Заквітчала і терном, і барвінком, Свята і гринша, ніжка, чарівна Поніки була, поївки слава, жіно!

(О.Козловська)

Вісна попереду - зараз саме час просто зайнятися собою. Чи знаєте ви, що, по-перше, повертається зваженіе каре - класична стрижка. По-друге, *пра з вогнем - червоної колір*, що привертає увагу і робить жінку яскравою, сексуальною. Однієї години на тиждень досить, щоб мити окучі руки; довжина нігтів, їхня форма і колір залежать від моди і нашого смаку. *Нові наряди* закликають полонити червоної колір; їхній фантом - у формі серця, на короби - червоної губки на червоному тлі.

Якщо ви носите окучари, виберіть косметичку, яка пасує. Щоб очі не пропалювалися, уникайте темно-коричневих і чорних матових тонів. Колір косметики повинен бути яскравим і контрастним і обов'язково контрастувати з кольором шкіли окучарів.

Пам'ятайте: усі подоби і тональні кремні - звичайні, прозорі і матові. Будь-яка жінка може мити *смак*, досягаючи бажаної концентрації кольору і блиску.

Мажіть має бути непомітним. Підкреслюємо лише губи!

Привабливий тлі вирішує все, тому пудра і рум'ян - ваша головна зброя!

Навесні особливо корисні маски-пастери для обличчя, для чутливої шкіри навколо очей і губ, а також для рук і ніг. Завітайте при нагоді в салон краси!

Підбадьте хустинку - одну чи декілька! Хустинка для самонавчання, для настрою.

Після розмови колір повертається червоної. Знаю модний вельвет. Нова шкіра така тонка, як шовк чи шерсть. Широкий рукав-дівочий - це теж повернення у 80-ті роки. Модні чобітки - високі, на тонких підборах - від крихітного до найвищого каблука.

Усі доволі сваряться, що нема часу читати. Не біжить! Купуйте книги, читайте їх і даруйте! Та подарувати треба книгу тільки нову... І досі книги - найкращий подарунок.

Матеріали підготували: старий видавець Олена Дутченко, Ольга Шаульська, Людмила Самілічкіна.

ДУША КАФЕДРИ

Ця лагіна, привітна, завжди оптимістично настроєна жінка - старий викладач кафедри основ архітектури і проектування нашого університету Клара Георгіївна Демура, яка давно вже стала найулюбленішим учителем студентів архітектурного факультету. Вона навчала їх ще далекого 1950-го, коли вічні принципи великої класики були надзвичайно актуальними; передавала свої знання в 1960-1970-ті роки, коли раціоналістичні принципи заповували безжалюбно, нерідко заважаючи створенню зразків справжньої архітектури. Ріст уваги до Краси в архітектурі в 80-ті сприяв розкриттю таланту Клари Георгіївни, надзвичайно схильної до естетизації образів. Вона є чудовим художником, у руках якої олівець чи пензель здатні творити дива, викликаючи захват студентів і повагу її колег - викладачів. Акварель, про підірвалися її новітності. Ноді, напередодні 8 Березня, вона виставляла кілька своїх вишнвок і білишків з нас вважали, що це таке собі чобі. Та в день виставки виставки, відкритої 20 лютого 1997 р. в експозиційній залі архітектурного факультету, це омаилене уявлення про її хист зруйнувалося. Тоді величезна кількість кошиків випускників, які прийшли привітати улюблену вчительку, з захопленням розглядали експозицію, що представляла творчі здатності ювілярки. Живописні і графічні роботи: пейзажі, малюнки архітектурних пам'яток, портрети - вражали високою мистецтвом культури, за якою стоїть щоденна праця, постійне вдосконалення майстерності. Це білий захват присутніх викладача багатона колекція вишнвок Клари Георгіївни, яка стала подією для всієї країни, про це сповісталия передала на Державному телебаченні, коли високо ювілярки відзначили серед найбільш майстринь вишнви. Кожен кафедра неодмінно має своїх незалежних фахівців, яких найчастіше не помічають поціновувачі - керівники з високих кабінетів, одяк найвищої відзнаки заслугоують то неадагт з 40-річним стажем, який заслугоє займає у викладацькому колективі найчужіше місце і стає його душею... Попереду подальша праця в нинішніх важких умовах... І завжди уміщана Клара Георгіївна Демура, уміщана срібною короною свого послилого волосся, іде в аудиторію і носе тепло своєї душі, жар серця, аби передати свої знання і зміня новим поколінням студентів.

Г.КОРИШЕВА, ст. викладач

ПОРТРЕТ В МІНІАТОРИ

Є в нашому університеті відділ, працюючий в якому важко, а постійно великою напружено, - це бухгалтерія. Її праця необхідна, відповідає, значна за обсягом. Навантаження у нас величезне в зв'язку з великим казначейським та податковим відділом. Податковий облік неодмінно слід проводити паралельно з основним обліком та окремо, бо там інші вимоги. В бухгалтерії не буває дні, щоб не було термінової роботи - її завжди вистачає: то з'являється новий документ, положення чи постанови. Законодавство ж постійно змінюється. Для кожного дня роботи я спокійна, бо всі співробітні сумніви, добре обізнані з найрізноманітнішими деталями роботи відділу. Колектив бухгалтерії найчастіше складається з жінок. У нас є ветерани бухгалтерської справи: М.Герай (працює в КНУБА близько 20 років), Н.Чередицька, яка прийшла до університету після шлюбу і працює вже 25 років. Підприємств років віддала роботи в розрахунковому відділі О.Нікочук. З 20 бухгалтерів важко навіть відлічити, хто працює продуктивніше. Всі мають ясну економічну свідомість. Права, я особливу дорожку моєму заступником з податкового відділу - Т.Іванчик. Це професіонал з великої лотки. Її диліна роботи - позабоджетні конити, податкова інспекція. З нею співробітниця надзвичайно зайбій бухгалтер Лія Петренко, яка у майбутньому буде заступником головної бухгалтера. Середню відомість свій жіночий колектив, багатьо уміща, щастя, здоров'я і їхнім дітям і близьким. Милі жінки, я вична вам за

професіоналізм і відповідальність

С.Прися, головний бухгалтер

РОЗДУМИ ДІЛОВОЇ ЖІНКИ

Напередодні свята Ірена Уйна взяла інтерв'ю у Ганні Селевнюк, жінки сильної та незалежної, самодостатньої, яка нікому не заздрить. Кого ж не захоплює ділова жінка, сповна і випущена? Кого ж не цікавить непересічна особистість, яка радіє людям розумом, в якій можна часом навчитися? Отже, пані Ганно, що ж вас приваблює в сучасній жінці? - Уміня організувати себе, допомогти іншим «організуватися» в колектив. Є чимало людей, здатних буди гарними виконавцями, однак їм потрібна владна рука... Мені імпонує жінка - лідер. - Що ви найбільше цінуєте в жінці? - Відданість улюбленій справі. Гарна господарка також є взірцем для мене. - Ділова жінка, яка займається успішно бізнесом... Яка вона, на ваш погляд? - Це особистість з високим інтелектом, з глибокими знаннями, обізнана з багатьма сучасними професіями. І неодмінно працююча, незалежна і наполеглива... - Ваш шлях у бізнес можна вважати вдалим? - Звісно! Я завжди брала за те, що мені подобалося. За факхом я товарознавець. Починала з адміністративної роботи, пов'язаної з торгівлею. Очолювала об'єднання студентських ідеалів. Через сімейні обставини переїхала з Хмельницького до Києва. Тепер я директор державного підприємства громадського харчування «Марія», названого так на честь моєї мамки... І діви Марію, в святий день якої відбулася ресторація. - Чи втілюєте ви, що самореалізувалися? - Звичайно! У мене все гаразд. Чим складились, тим цікавимо мені жити. Я створена для розв'язання успішних проблем і рішуче осудують тих, хто буденні справи називає проблемами. Жінка будь-яке нове починання не пов'язане з проблемами, що з'являються не з нової воли! Я мірю відкрити «Матерію» - молочне кафе і усвідомлюю, що реалізація моєї мрії породить безліч проблем, які змушена буду заважати: адже досягнення будь-якої мети взагалі неможливо без усвідомлення, створення кимось... - Що Вам не подобається у Вашому житті? - У факховому плані мене тривожить те, як харчуються наші студенти, бо неправильні харчування могоді - це здоров'я і воля. Про яку калорійність чи збалансованість може йти мова у такий скрутний час? Драгуєш, що не можу швидко змінити. У моєму житті нема місця для дрібниць. Усе беру близько до серця, хоча іноді везу макуку зупинитися. Вважаю Богові за свою долю! Усе досконале в мені! Можливо, не подобається те, що я завжди поспішаю, іноді не встигаю, тому швидко, якщо змушена щось перенести на наступний тиждень, бо не вперлася сама чи дозволила комусь завдати виконати роботу якою і вчасно... - Що ви домагаєтесь у скрутний мить? - Мама - порадю, чоловік і двоє синів - підтримую. Хотіла б прирчити якусь тваринку, але це новий чин родини, який вимагає уваги. А де взяти вільний час? - Як улюблений колір? Якого кольору Ваші мрії? - Усіх гам зеленого, що тишить око, заспокоює. Мої мрії завжди реальні. Нереальне ніколи не присутнє в моєму житті; я надзвичайно раціональна й практична. Люблю чорний білий. - Чи сміливі Ви до самоконтрролю? - Так, схильна, тому ніколи не забуваю про керівництво. Прагну завжди подобатися, намагаюся тримати під контролем усе, що відбувається передо мною. - Яку роль у вашому діловому житті відіграє робочий кабінет? - Це місце усамітнення для відпочинку від метушні у затшумому куточку. Мені здається, що навіть мої вазиони чекають мене з відпустки... - Чого Вам бракує у житті? Чи вже всього досягли? - Що хочете ви знати від життя? - Я забуваю, що з прогномом ніколи нічого не вдається повернути... Який молодість знача, а старість мотпа... Хочу створити систему безплатного

харчування студентської молоді. Міркую, як зміняти матеріальний стан тих, для кого працюю, хто доволі мене, про кого турбуюсь... Адже людина іде і щось створює, активно живе, поки вона заребувала... Не уявляю себе без улюбленої справи! - Чи багаті у Вас подрузі? - Багато подрузі не буває! Моє порада: бітись людою, який ніхто не любить: вони небезпечні! - Як Ви сприймаєте повернення в сучасну моду стилів 80-х: «бубуніш» сумочки, високі чобітки на тонких каблуках, шкіра тонка, одяг з вельвету, рукави «летуча миша», годинник в стійї ретрор? - Я постійно слідує за модою, аби додати щось новеньке до свого вбрання... Обожнюю капелюшки змюмо і влітку! Старі роби треба вміти пошити і завжди думати, як і чим їх прикрасити. - Які мої новинки Ви вже придбали? - Дещо з надзвичайною тонкої шкіри... - Чи доступне Вам взуття зі шкіри пітона? - Не хочу! Моє взуття - це фірма «Саламандер». - Чи віддаєте Ви перевагу одягу з конюлею? - Давно забула новий одяг з конюлею! - Ви вже придбали «останній пісок моді» і осталиє сплав текстилю - електронний замикник, універсальний організатор, який підключається до Інтернету і до вашого персонального комп'ютера? - Так, я вже придбала всі ці технічні засоби, бо вони допомагають мені організувати робочий день, усе детально спланувати. - Вам хочеться мати одночасно гарне й функціональне, яке привертало б зазіркі поглядів і разом з тим полегувало ваше життя? - Чого не можу купити, того й ніколи не прагну! Якщо я мала спроможність (гроші, зв'язні), то придбала б «Мерседес», бо мої «Жигулі» в'їли моєму вкє зовсім застарілими. - Чи політаєте Ви думку, що чоловічий костюм допомагає підкреслювати жіночність? - Жінка позичила у чоловіка костюм для зручності. Я одягала костюми чоловічого крою і зазвичай прикинула одягнути себе: чи доречно? чи зручно? чи не вульгарно? чи не визнаю? Чимало чоловіків, аби подати себе в чоловічому костюмі вишукано. Я ніколи не забуваю про виготовлення, аби підкреслити жіночність... - Кікуть, ніби у новому тисячолітті чоловіки вміють реалізувати і навчаться підкреслювати жіночність заповненням з жіночого гардеробу. Адже колись представили прекрасної повнолітньої жінки передо мною пошукати на чоловічий костюм! Жінко, ніхто з чоловіків ще не спонушався на жіночі прикраси... Яким чармакам вдається перевагу? Якою косметикою Ви користуєтесь? - Капелюшок - мого бажі! Фасони, кольори, тканини - фантазую відважуйш! Люблю косметичку французьку Парфуми вибираю осязані... Нашим модникам раджу любити себе, не осязані берегти, дбати про себе і прикрасити. - Якими помадами і кремами користуєтесь? Адже тепер у моді значимі, прозорі, матові... Як Ви досягаєте бажаної концентрації кольору і блиску? - Ліше натуральні кольори вибираю! Ніколи нічого не змішую і не комбіную. - Чи любите Ви подорожувати? - Не знаю, чи люблю подорожувати, бо не можу залишити на тривалий час справу, якій слугую. А раптом щось трапиться з «діттиною», яку виплекала? Я довіряю моєму колективу, а якому 50 непересічних, скромних жінок, добрих і працюючих, стосунок, з якими базуються на взаєморозумінні та повазі. Однак мені здається, що без мене все зупиниться... - Подарунок для себе? Це можливо? - Коли стомлена, шу «вгуляти» крамнички, аби придбати якусь дрібничку для поліпшення настрою. Так, я чекаю чогось приємного і несподіваного на свято, але переконаю, що я сама - подарунок! Дорогі жінки! Даруйте чоловікам чарівні посмішки, аби вони вас кохали! Помішана - то найкраща жіноча прикраса! І радує чоловікам вірити у красу, закликаю їх поважати красу, бо світові так бракує яскравості та різномар'я!

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Хочу створити систему безплатного професіоналізму і відповідальності. С.Прися, головний бухгалтер

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несе автор публікації. Редакція може не поділяти точки зору автора. Редакція лишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали авторів. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Засновник - Київський національний університет будівництва і архітектури «А+Б» Свідчення про реєстрацію: КІ, №137 від 20.12.1995 р. Керівник проекту - Микола ОСЕТРИН, проректор Дизайн і комп'ютерна верстка - Ірена УДИНА Святкове оформлення номера Артема ЧЕХОВИЧА Адреса редакції: 252180, м.Київ-180, Повітрянофлотський проспект, 31, кімн.346, тел. 241-55-35 Газета зверстана у центрі інформаційних технологій КНУБА Замовник №1-001 А. Тираж 250 примірників. Безкоштовно

Редакційна колегія: М.Осетрин, керівник проекту; І.Герасименко, редактор, М.Губай, С.Дашківська, М.Діляна, В.Копицька, Н.Курбанова, П.Лізунов, Т.Малік, М.Сметанська, В.Хімчак, І.Чілачава, шеф-редактор; І.Удіна, дизайнер.